

การสำรวจและทำแผนที่ดิน

มาตราส่วน 1 : 25000

ด เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดใน การทำการเกษตร มนุษย์ได้เลือกตั้ง ถิ่นฐานเพื่อทำการเกษตรในพื้นที่ที่ ดิน ดีคือ ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีโครงสร้างดี เหมาะสม สำหรับการปลูกพืช และไม่มีลักษณะหรือ สมบัติดินใดๆ ที่เป็นอันตรายต่อการผลิตพืช ต่อมาภายหลังมนุษย์ได้ทำการเกษตรเพื่อการค้ามากขึ้น ประกอบ กับจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ความต้องการผลผลิต ทางการเกษตรก็มากขึ้นตามไปด้วย การแสวงหาแหล่ง ที่ดินทำกินที่อุดมสมบูรณ์เป็นเหตุให้เกิดการอพยพย้าย ถิ่นฐาน ตลอดจนการตั้งถิ่นฐานใหม่ๆ ในที่ต่างๆ ของโลก

ถิ่นฐานที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง คือดีทั้งดิน และน้ำนั้นมียุ่อย่างจำกัด ทำให้มีการสู้รบต่อสู้แย่งชิง กันเรื่อยมา จนมาในปัจจุบันสถานการณ์ดังกล่าวได้ ผ่านพ้นไปแล้ว แต่ความต้องการที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมต่อการเกษตรกรรมยังคงมีอยู่ และ ยังมีความต้องการที่ดินในด้านอื่นๆ อีก เช่น ที่ดินเพื่อ กิจการด้านอุตสาหกรรม ที่ดินเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ความต้องการที่ดินในกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิด ความขัดแย้งขึ้นในสังคมอยู่บ่อยครั้ง ทางออกทางหนึ่ง ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งนี้ คือการที่จะต้องมี การกำหนดความ ชัดเจนในการเลือกใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ทั้งจากสมบัติของดินเอง

ที่อยู่ ที่ตั้ง สภาพลมฟ้าอากาศ รวมถึงปัจจัยทาง เศรษฐกิจและสังคมด้วย

จากการที่สมบัติของดินเป็นองค์ประกอบ หลักอย่างหนึ่งในการพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบกับสมบัติและชนิดของดินต่างๆ มีผลต่อการ จัดการดินเพื่อการผลิตเพื่อทางการเกษตรที่แตกต่างกันไป ทำให้จำเป็นต้องมีการจำแนกดินออกเป็นกลุ่มเป็นชุดต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และให้เกิดการถ่ายทอด เทคโนโลยีในดินชนิดเดียวกันได้ และเมื่อมีการจำแนก ดินออกเป็นกลุ่มเป็นชุดต่างๆ แล้วทำให้สามารถกำหนด แนวเส้นแบ่งระหว่างดินชนิดต่างๆ กลุ่มต่างๆ หรือชุด ต่างๆ ออกจากกันได้ จึงเกิดเป็นแผนที่ดินขึ้นมา

การผลิตแผนที่ดินนั้น ขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งคือ การสำรวจดิน

กรมพัฒนาที่ดิน ได้ทำการสำรวจดินมานานหลายปี และได้จัดทำเป็นแผนที่ดินในระดับต่างๆ คือ แผนที่ดินระดับค่อนข้างหยาบ มาตรฐาน 1:100,000 และแผนที่กลุ่มชุดดินเพื่อการเกษตรระดับค่อนข้างหยาบ มาตรฐาน 1:50,000 ซึ่งแผนที่ดินทั้งสองประเภทนี้ได้ทำสำเร็จครบถ้วนทั้งประเทศแล้ว และได้มีการใช้ประโยชน์กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ดี ดินเป็นเสมือนสิ่งมีชีวิต ดินสามารถเกิด เติบโต มีพัฒนาการ มีการเปลี่ยนแปลงได้ สามารถแก่ และหย่อนสมรรถภาพได้ จนถึงสามารถตายได้แล้วไปเกิดใหม่ได้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน ซึ่งมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเข้มข้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสมบัติของดินไปอย่างมากในหลายๆ ประการ ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการสำรวจจำแนกดิน ทำให้มีความจำเป็นต้องมีการสำรวจและจำแนกดิน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแผนที่ดินขึ้นมาใหม่

ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 เป็นต้นมา ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนที่ดินขึ้นมาใหม่ในระดับค่อนข้างละเอียด มาตรฐาน 1:25,000 ซึ่งนอกจากจะเป็นการ

ปรับแก้ไขข้อมูลดินในพื้นที่ต่างๆ ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง ณ ปัจจุบันแล้ว ยังได้มีการแบ่งแยกเส้นขอบเขตดินให้ละเอียดขึ้นและชัดเจนขึ้น สามารถนำไปวางแผนจัดการได้ดีในระดับอำเภอ และวางแผนจัดการได้ค่อนข้างดีในระดับตำบล โดยจังหวัดที่ได้ดำเนินการสำรวจและจัดทำแผนที่ดินไปแล้ว ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน รวม 4 จังหวัด

ในปีงบประมาณ 2548 สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน ได้ทำการปรับปรุงและพัฒนาแผนที่ดินในระดับค่อนข้างละเอียด มาตรฐาน 1:25,000 เพิ่มเติมอีก 6 จังหวัด ดังนี้

- จังหวัดหนองบัวลำภู
- จังหวัดหนองคาย
- จังหวัดนครพนม
- จังหวัดมุกดาหาร
- จังหวัดยโสธร
- จังหวัดอำนาจเจริญ

การสำรวจดินและการปรับปรุงพัฒนา แผนที่ดินครั้งนี้ ทำการสำรวจโดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศสี มาตรฐาน 1:25,000 เป็นหลักในการปฏิบัติงาน และใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ช่วยในการสำรวจและจัดทำแผนที่ โดยมีพื้นที่สำรวจรวมทั้งสิ้นประมาณ 17.7 ล้านไร่

ข้อมูลโดย...อรรถะ พินิจสกุลดิษฐ์

